

Rok 14 Numer 640 (94)
11 stycznia 2010 r.

W tym numerze:

- ⇒ **W GRUDNIU CENY ŻYWNOSCI NA ŚWIECIE OSIĄGŁY REKORDOWĄ WYSOKOŚĆ**
- ⇒ **WSPARCIE ROZWOJU I PROMOCJI PRODUKTÓW TRADYCYJNYCH W OBWODZIE WINNICKIM – PROJEKT ZREALIZOWANY WE WSPÓLPRACY POLSKO-UKRAIŃSKIEJ**

W GRUDNIU CENY ŻYWNOSCI NA ŚWIECIE OSIĄGŁY REKORDOWĄ WYSOKOŚĆ

Ceny żywności na świecie osiągnęły nowy najwyższy poziom w grudniu minionego roku, przewyższający nawet nagły wzrost cen towarów z połowy 2008 roku, według nowych danych Organizacji NZ ds. Wyżywienia i Rolnictwa (FAO).

W grudniu miesięczny indeks cenowy, którym posługuje się FAO, podniósł się już po raz szósty z rzędu, osiągając poziom 215 punktów, rosnąc po raz pierwszy powyżej szczytowego poziomu cen z czerwca 2008 (214 punktów) i kształtując się na najwyższym poziomie począwszy od czasu, gdy zaczęto posługiwać się indeksem cenowym.

W drugiej połowie 2008 roku ceny z powrotem gwałtownie spadły w następstwie uderzenia kryzysu gospodarczego oraz zwiększonych zbiorów. Następnie jednak ceny podniosły się i w przypadku niektórych towarów wzrosły niemal dwukrotnie od połowy 2010 roku.

Narzędzie cenowe, które stosuje FAO, wykorzystuje koszyk produktów żywnościowych złożony z nabiału, mięsa, cukru, zbóż i roślin oleistych, aby mierzyć zmiany w cenach żywności na świecie. Wszystkie główne grupy towarów kontynuowały wzrostową tendencję w grudniu. Dane cenowe pokazują duży wzrost w przypadku cukru. Indeks aktualnie znajduje się na poziomie 398 punktów, znacznie powyżej 376 - maksimum, które osiągnął w styczniu 2010 roku i które samo było istotnym wydarzeniem w porównaniu do poprzedniego roku. Dane z grudnia pokazują dalszy wzrost cen zbóż, w przypadku których skoki cen były najbardziej dramatyczne latem, ale wskazują na niewielką oznakę osłabienia, również w przypadku olejów i tłuszczu. Ceny mięsa i produktów mleczarskich są na razie stabilne i wzrastały w bardziej stopniowy sposób w trakcie 2010 roku.

FAO ostrzega o potencjalnych zamieszkach

Organizacja NZ podniosła alarm dotyczący rosnących cen żywności w listopadzie, kiedy wydała swój półroczny raport o sytuacji w sektorze żywnościowym. Wraz z raportem odzwierciedlającym silną tendencję wzrostu cen obserwowaną w ciągu roku, FAO ostrzegła, że rachunek za międzynarodowy import żywności może przekroczyć pułap biliona dolarów w 2010 roku, powracając do poziomu, który spowodował zamieszki i głód w krajach rozwijających się w związku ze zwyżkującymi cenami żywności w 2008 roku.

W raporcie przewiduje się ciężki okres dla ubogich krajów sprowadzających żywność w 2011 roku, chyba że znacząco wzrośnie produkcja głównych upraw przeznaczonych do celów żywnościowych, zwiększając podaż i powodując z powrotem spadek cen do rozsądnego poziomu. Przewiduje się, że opłaty za import żywności dla najuboższych państw na świecie wzrosną o 11% w 2010 roku i o 20% w przypadku państw o niskich dochodach i niedoborze żywności – a dane z grudnia dotyczące cen żywności nie wpływają na pomniejszenie tych obaw. Niemniej jednak przedstawiciele FAO wskazywali, że powtórka z zamieszek społecznych, do których doszło w

Agroekspres publikuje
Centrum Informacji i Dokumentacji
Fundacji Programów Pomocy
dla Rolnictwa FAPA,
ul. Wspólna 30, pok. 32,
tel. 623 19 92, 623 19 91.

Prawa autorskie do artykułów,
publikowanych w niniejszym
wydaniu przez Fundację
Programów Pomocy dla
Rolnictwa, przysługują
Wydawnictwu Agra
Informa Ltd. Naruszenie
w jakikolwiek sposób
praw autorskich Wydawnictwa
Agra Informa Ltd
jest zabronione

związku z nagłymi skokami cen w 2008 roku, nie jest nieunikniona. Ekonomista FAO Abdoleza Abbassian zaznaczył, że „trzeba zrobić rozróżnienie między wysokimi cenami i kryzysem żywnościowym”, powrót zamieszek zależy od tego czy kraje niezabezpieczone pod względem żywnościowym poradzą sobie z wysokimi cenami i czy zostaną one przeniesione na rodzimy rynek. Ostrzegł on jednak przed tym, że sytuacja na świecie może w następnym roku pogorszyć się w istotny sposób, jeśli nie będzie miał miejsca większy wzrost produkcji pszenicy, kukurydzy oraz innych głównych upraw. Ostatnio zgromadzone zapasy żywności, aktualnie w sytuacji trudnych warunków rynkowych, zostały już zredukowane.

W czerwcu 2010 roku FAO oczekiwało wyższej rocznej produkcji niż w 2009, ale prognozy musiały zostać zrewidowane w dół w ślad za nieprzewidywanymi zjawiskami pogodowymi, takimi jak susze w Rosji i w Kazachstanie. Aktualnie opinia jest taka, że w ujęciu rocznym miał miejsce spadek produkcji.

Tłumaczenie:
FAPA/CID

Źródło: *Agra Europe Weekly z 7 stycznia 2010 r.: "Global food prices hit record high in December"*

WSPARCIE ROZWOJU I PROMOCJI PRODUKTÓW TRADYCYJNYCH W OBWODZIE WINNICKIM – PROJEKT ZREALIZOWANY WE WSPÓLPRACY POLSKO-UKRAIŃSKIEJ

Rynek produktów tradycyjnych w Polsce rozwija się bardzo dynamicznie. Z roku na rok przybywa produktów chronionych o wysokiej jakości i oryginalnych walorach smakowych. Tej ofercie rynkowej towarzyszy wzrost zainteresowania ze strony nabywców produktami wytworzonymi za pomocą tradycyjnych metod. Te obydwie elementy łącznie stanowią dźwignię rozwoju lokalnej przedsiębiorczości na obszarach wiejskich, a rolnikom i drobnym producentom przysparzają dodatkowych dochodów. Świadczą też o unikatowości obszarów wiejskich wywołując zainteresowanie nimi i przyczyniając się do ich rozwoju.

O ile w Polsce produkty tradycyjne uświetniają swą obecnością wiele imprez środowiskowych typu Święto Plonów, obrzędy związane z Wielkanocą czy Bożym Narodzeniem, konferencje i seminaria organizowane na terenach wiejskich, o tyle nasz wschodni sąsiad – Ukraina jest dopiero na początku tej drogi. Ale i ona ma duże szanse dołączyć do grona państw przywiązujących wagę do ochrony swego dziedzictwa kulturowego, w tym kulinarnego gdyż dysponuje tym, co najważniejsze: potencjałem w postaci regionów zamieszkałych przez znaczny odsetek ludności wiejskiej żyjącej z uprawy ziemi, a także naturalną przyrodą i tradycyjną kuchnią. Jednym z takich regionów jest obwód winnicki. Do niego właśnie trafił przygotowany i zrealizowany przez Fundację Programów Pomocy dla Rolnictwa FAPA (przy współpracy partnerskiej z Podolską Rolniczą Służbą Doradczą) projekt, mający na celu przekazanie polskich doświadczeń i wiedzy o rozwiązaniach w zakresie produktu tradycyjnego i wypracowanie rekomendacji dotyczących przeniesienia tych doświadczeń na grunt ukraiński. Projekt został współfinansowany ze środków polskiego Ministerstwa Spraw Zagranicznych w ramach konkursu „Pomoc zagraniczna 2010”, a jego beneficjentem była lokalna społeczność obwodu Winnickiego.

Realizacja projektu obejmowała kilka etapów, wdrażanych zgodnie z przyjętym harmonogramem:

1. Pierwszym etapem była wizyta studyjna w Polsce grupy 20 beneficjentów ukraińskich wyłonionych w drodze konkursu przez ukraińskiego partnera. Beneficjenci, zorganizowani w 10 dwuosobowych partnerstwach, zgłosili po jednym produkcie lokalnym wspieranym na obszarze swego

Agroekspres publikuje
Centrum Informacji i Dokumentacji
Fundacji Programów Pomocy
dla Rolnictwa FAPA,
ul. Wspólna 30, pok. 32,
tel. 623 19 92, 623 19 91.

Prawa autorskie do artykułów,
publikowanych w niniejszym
wydaniu przez Fundację
Programów Pomocy dla
Rolnictwa, przysługują
Wydawnictwu Agra
Informa Ltd. Naruszenie
w jakikolwiek sposób
praw autorskich Wydawnictwa
Agra Informa Ltd
jest zabronione

działania. Program wizyty studyjnej składał się z dwóch części :szkoleniowo – warsztatowej w Warszawie i spotkań w regionach. W części szkoleniowo-warsztatowej we współpracy z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi zorganizowano seminarium z udziałem przedstawicieli Głównego Inspektoratu Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych i Polskiej Izby Produktu Regionalnego i Lokalnego. W trakcie seminarium goście z Ukrainy zapoznali się z zagadnieniami związanymi z rejestracją produktów tradycyjnych i lokalnych, unijnym systemem chronionych nazw tych produktów, a także ich wpływem na zachowanie dziedzictwa kulturowego i kulinarnego regionu oraz rozwoju agroturystyki. Stronie ukraińskiej przybliżono także założenia programu Leader i jego znaczenia dla promocji tradycyjnych produktów. Omówiono również kwestie związane z ochroną produktów lokalnych i regionalnych w ramach systemu unijnego oraz funkcjonowaniem krajowego systemu produktów tradycyjnych.

Prezentowane zagadnienia spotkały się z dużym zainteresowaniem strony ukraińskiej. Goście szczególnie byli zainteresowani zagadnieniami kontroli i poszczególnymi etapami zgodności procesu produkcji ze specyfikacją, które zostały omówione na przykładzie oscypka. Uczestnicy seminarium w jego części warsztatowej wspólnie zastanawiali się nad możliwościami sprzedaży produktów lokalnych, sposobami identyfikowania i dokumentacji dziedzictwa kulinarnego, a także nad stworzeniem planu promującego region poprzez produkt lokalny.

W drugiej części wizyty studyjnej goście z obwodu winnickiego odwiedzili dwa polskie regiony (podkarpacki i łódzki) zapoznając się z dokonaniem i osiągnięciami w dziedzinie wykorzystania produktów tradycyjnych i lokalnych dla rozwoju turystyki i promocji regionów w trzech Lokalnych Grup Działania: Partnerstwa dla Ziemi Nizańskiej, Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Społeczności Lokalnej „Mroga” i Stowarzyszenia LGD „Beskid Gorlicki”. Z dużym zainteresowaniem uczestniczyli w festiwalu tradycyjnej kuchni zatytułowanym „Śląskie Smaki”. Medialnym pokłosiem wizyty studyjnej w Polsce był film zrealizowany przez ekipę Winnickiej Telewizji Państwowej i wyemitowany już na Ukrainie.

2. Drugi etap realizacji projektu to praca nad katalogiem produktów Winniczyzny, opartych na tradycyjnej recepturze. Wydarzeniem poprzedzającym prace było zgłoszenie przez ukraińskich producentów zestawu 14 produktów, wraz z ich opisem, historią i metodami wytwarzania. W oparciu o te dane, FAPA przygotowała i wydała w wersji ukraińskiej folder „Produkty tradycyjne Winniczyzny”. Publikację uzupełniają informacje o regionie winnickim, jego atrakcjach i potencjale turystycznym. Dodatkowym opublikowanym materiałem jest broszura podsumowująca wiadomości z dziedziny produktów tradycyjnych i regionalnych z uwzględnieniem polskich doświadczeń i perspektyw dla Winnicy i Ukrainy.

3. W kolejnym etapie uczestnicy wyjazdu do Polski zorganizowali w obwodzie winnickim 10 sesji warsztatowych dla 405 uczestników. W trakcie spotkań podzielili się z ich uczestnikami wiedzą i wrażeniami z wizyty studyjnej w Polsce. To zainteresowanie projektem świadczy, że aktywność i kreatywność społeczeństwa obwodu winnickiego stanowi duży potencjał do budowania marki na bazie produktów tradycyjnych i ich wykorzystania w promocji całego regionu. Tym bardziej, że istnieją tam dogodne warunki do wytwarzania produktów tradycyjnych. Wśród mieszkańców terenów wiejskich żywa jest pamięć tradycji przodków w postaci zwyczajów, obrzędów, sztuki kulinarnej itp. Łatwy dostęp do naturalnych surowców też ma tu swoje znaczenie. To, czego dotychczas brakowało społeczności obwodu winnickiego, a co – dzięki realizacji projektu udało się zapoczątkować - sprowadzało się do braku wiary w wartość produktu tradycyjnego dla mieszkańców miast. Nie wszyscy beneficjenci projektu byli także świadomi, że produkty tradycyjne mogą być źródłem dodatkowych dochodów dla nich i ich rodzin, a tym samym przyczyniać się do poprawy sytuacji mieszkańców obszarów wiejskich.

4. Seminarium pt. „Produkty tradycyjne i lokalne w rozwoju regionu” oraz prezentacja ukraińskich produktów tradycyjnych, której patronował konsul RP w Winnicy to ostatni punkt realizacji

Agroekspres publikuje
Centrum Informacji i Dokumentacji
Fundacji Programów Pomocy
dla Rolnictwa FAPA,
ul. Wspólna 30, pok. 32,
tel. 623 19 92, 623 19 91.

Prawa autorskie do artykułów,
publikowanych w niniejszym
wydaniu przez Fundację
Programów Pomocy dla
Rolnictwa, przysługują
Wydawnictwu Agra
Informa Ltd. Naruszenie
w jakikolwiek sposób
praw autorskich Wydawnictwa
Agra Informa Ltd
jest zabronione

projektu. W części typowo seminaryjnej polscy eksperci z Izby Produktu Regionalnego i Lokalnego m.in. zaprezentowali rekomendacje w zakresie możliwości dalszego rozwoju produktów regionalnych i tradycyjnych w obwodzie winnickim. Dotyczyły one m.in. wykorzystania wiedzy i pamięci mieszkańców do stworzenia w nieodległym czasie dokumentacji terenu ze szczególnym uwzględnieniem lokalnej, dziś już często będącej na wymarciu, tradycji nie tylko kulinarnych, ale również innych produktów lokalnych w rodzaju tradycyjnego rzemiosła, haftu, przędzalnictwa, tańca, przyspiewek i muzyki.

Dyskusjom seminaryjnym towarzyszyła prezentacja tradycyjnych produktów obwodu Winnickiego, wzbogacona pokazem ludowych strojów regionalnych i koncertem ukraińskich pieśni ludowych w wykonaniu zespołu Państwowego Uniwersytetu Pedagogicznego.

5. Efekty oddziaływania projektu.

Jeszcze przed zakończeniem realizacji projektu po stronie ukraińskiej pojawiły się pierwsze oddolne, całkowicie spontaniczne, inicjatywy reaktywacji dziedzictwa kulturowego Ukrainy. Uczestniczka wyjazdu studyjnego do Polski - Oksana Bas we współpracy z liderami wiejskimi, stowarzyszeniami, władzami lokalnymi i samorządowymi województwa zorganizowała w swojej rodzinnej wsi Gajowe w rejonie barskim festiwal „Podolskie Smaki”. W programie znalazły się zabawy kozackie, występ zespołu folklorystycznego i przedstawienia przygotowane przez dzieci z okolicznych miejscowości współpracujące z ośrodkiem kultury. Dużym zainteresowaniem cieszyły się wśród licznie przybyłych turystów regionalne potrawy typu: barszcz, kartofle z mięsem, kołotucha, „skowronki wypiekane”, naleśniki z serem, makiem, warieniki, mleko kozie. Oryginalne miejscowe specyfiki szybko znikwały ze stołów i dlatego w roku bieżącym miejscowe gospodynie zamierzają znacznie poszerzyć asortyment dań tradycyjnej ukraińskiej kuchni.

Tradycyjne potrawy ukraińskie uświetniły też obchody polskiego Dnia Niepodległości w Winnicy. Furorę zrobiły takie potrawy regionalne jak bannica po trybuchowsku, małaj kotarowieckij, smażone karasie, chleb seweryński czy tradycyjna ukraińska przekąska jaką jest kanapka ze słoniną i ogórkiem oraz kompot z suszu.

6. Podsumowanie

W oparciu o polskie doświadczenia i możliwości regionu winnickiego mieszkańcy obwodu zrobili pierwszy istotny krok w kierunku wypromowania swojego bogatego dziedzictwa kulinarnego i stopniowego budowania rynku produktów tradycyjnych. Pod tym względem działania projektu znakomicie wpisały się w zakres prac wspierających działania na rzecz integracji europejskiej, a skierowanych w tym przypadku do beneficjentów ukraińskich. Realizacji projektu towarzyszyły ukraińskie media regionalne – prasa, portale i telewizja. Pozwoliło to dotrzeć do szerokiego grona producentów produktów tradycyjnych, przedstawicieli organizacji działających na rzecz rozwoju gromady wiejskiej i samorządu lokalnego, przyczyniając się do promocji projektu. Jednak nie ulega wątpliwości, że kluczem do dalszego rozwoju produktu lokalnego na Ukrainie jest partnerska współpraca między przedstawicielami sektora prywatnego, samorządowego, organizacji pozarządowych i osób fizycznych. Istotna jest również szeroka współpraca z organami kreującymi politykę rolną i regionalną Ukrainy. Od tego będzie zależeć to czy produkty tradycyjne i regionalne staną się stałym i ważnym elementem szerszej strategii rozwoju obszarów wiejskich u naszych wschodnich sąsiadów.

Autorzy:
Zespół FAPA/CID

Agroekspres publikuje
Centrum Informacji i Dokumentacji
Fundacji Programów Pomocy
dla Rolnictwa FAPA,
ul. Wspólna 30, pok. 32,
tel. 623 19 92, 623 19 91.

Prawa autorskie do artykułów,
publikowanych w niniejszym
wydaniu przez Fundację
Programów Pomocy dla
Rolnictwa, przysługują
Wydawnictwu Agra
Informa Ltd. Naruszenie
w jakikolwiek sposób
praw autorskich Wydawnictwa
Agra Informa Ltd
jest zabronione